

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 112g/2025

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 241 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal

(practicarea ilegală a activității de întreprinzător)

CHIȘINĂU
6 august 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 12 mai 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 august 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 241 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal, ridicată de dl avocat Victor Godonoagă, în interesele nei Cristina Moșin, parte în dosarul nr. 10-883/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Valeriu Curicheru de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Printr-o Decizie, pe baza articolelor 29 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a punctului 17 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională a decis prelungirea termenului de examinare a sesizării nr 112g/2025.

4. În cadrul examinării sesizării, domnul judecător Sergiu Litvinenco i-a prezentat Plenului o declarație de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate, Curtea Constituțională a decis admiterea declarației.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

5. La 17 decembrie 2024, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale i-a acordat nei Cristina Moșin calitatea de bănuț pentru comiterea traficului de organe, țesuturi și celule umane și practicarea ilegală a activității de întreprinzător, potrivit articolelor 158 alin. (3) lit. c) și 241 alin. (2) lit. f) din Codul penal.

6. La 13 martie 2025, printr-o ordonanță a procurorului de caz, dna Cristina Moșin a fost pusă sub învinuire pentru comiterea infracțiunilor de care era bănuț, fiindu-i incriminată suplimentar agravanta „de două sau mai multe persoane”, conform articolelor 158 alin. (3) lit. c) și e) și 241 alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal.

7. La 16 aprilie 2025, dna Cristina Moșin a contestat ordonanța de punere sub învinuire în fața judecătorului de instrucție, în ordinea articolului 313 din Codul de procedură penală.

8. La 24 aprilie 2025, dl avocat Victor Godonoagă, în interesele dnei Cristina Moșin, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 241 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal.

9. Printr-o încheiere din 2 mai 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 36

Dreptul la ocrotirea sănătății

„(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.

(3) Structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit

legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 127

Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.”

11. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 241

Practicarea ilegală a activității de întreprinzător

„(1) Practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari, săvârșită prin:

a) desfășurarea activității fără înregistrare (reînregistrare), licență și/sau fără autorizare obligatorii, conform legii, pentru desfășurarea activității în cauză;

[...]

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

[...]

b) de două sau mai multe persoane;

[...]

f) cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari.

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul sesizării susține că normele contestate sunt neclare și imprevizibile. La modul concret, nu este clar dacă acestea vizează situația în care persoana nu are posibilitatea efectivă de a obține autorizația obligatorie pentru desfășurarea unei activități și nici dacă pot fi aplicate în privința practicării medicinei.

13. În acest sens, autorul notează că Legea privind sănătatea reproducerii impune condiția obținerii unei autorizații sanitare și a unei autorizații eliberate de

Ministerul Sănătății la propunerea Agenției de Transplant, pentru a presta servicii de reproducere asistată medical. Condiția obținerii acestor autorizații a fost introdusă prin Legea nr. 339 din 8 decembrie 2022, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023. Totuși, autorul menționează că, în realitate, încă nu a fost reglementată o procedură pentru obținerea autorizației eliberate de Ministerul Sănătății la propunerea Agenției de Transplant, iar consultările publice în legătură cu elaborarea unui regulament sunt în desfășurare. Astfel, autorul consideră că, deși prevederile contestate operează cu o norma de trimitere, care de principiu sunt compatibile cu articolul 7 din Convenție, în cazul obligației de a obține această autorizație este încălcat standardul calității legii penale substanțiale, garantat de articolele 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție.

14. De asemenea, autorul notează existența unui paralelism legislativ prin aplicarea prevederilor contestate în cazul practicării ilegale a medicinei. Articolul 214 din Codul penal incriminează în mod distinct practicarea ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice. Astfel, autorul susține că autoritățile care aplică legea pot încadra în mod diferit fapta, plasând destinatarii legii într-o incertitudine juridică.

15. Totodată, autorul afirmă că prevederile contestate restrâng dreptul persoanei de a desfășura o anumită activitate profesională sau comercială și susține incidența articolului 28 din Constituție.

16. Pentru că prestează servicii de reproducere asistată medical, iar obținerea autorizațiilor în acest sens nu este posibilă, autorul consideră că aplicarea prevederilor contestate în această situație încalcă drepturile garantate de articolele 36 și 47 din Constituție. Într-o asemenea situație, doctorul trebuie să le refuze persoanelor acordarea serviciilor medicale, inclusiv în cazul când au apelat la aceste servicii până la modificările legislative care au introdus noua condiție de autorizare a activității. În opinia sa, prevederile contestate restrâng dreptul persoanelor de acces la tratamentul infertilității cu folosirea tehnologiilor de reproducere asistată medical.

17. Totodată, autorul pretinde încălcarea dreptului la proprietate privată, protejat de articolele 46 și 127 din Constituție. Acesta susține că serviciile de reproducere asistată medical pe care le presta generau venituri, care reprezentau „bunuri” în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului. Totuși, noua condiție legală de autorizare a serviciilor de reproducere asistată medical, care a intrat în vigoare la scurt timp după adoptarea ei, fără a reglementa o perioadă de tranziție pentru aceasta, a condus la imposibilitatea legală de a presta aceste servicii.

18. De asemenea, autorul consideră că amenda și pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității aplicabile pe baza prevederilor contestate îi restrâng drepturile garantate de articolele 28, 43, 46 și 127 din Constituție.

19. În fine, autorul îi cere Curții să declare neconstituționale prevederile contestate, în măsura în care acestea vizează imposibilitatea efectivă de a obține autorizația impusă de lege și practicarea medicinei. Acesta susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 23, 22, 28, 36, 43, 46, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

20. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

21. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

22. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

23. Obiectul sesizării îl constituie articolul 241 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal, care incriminează practicarea ilegală a activității de întreprinzător în varianta tip și în variantele agravante „de două sau mai multe persoane” și „cu obținerea unui profit în proporții deosebit de mari”. Curtea constată că, în redactarea actuală, prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate (a se vedea HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

24. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează plângerea împotriva ordonanței de punere sub învinuire pentru comiterea, *inter alia*, a infracțiunii de practicare ilegală a activității de întreprinzător, pe baza articolului 241 alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal. Deși alin. (2) din articolul 241 din Codul penal incriminează aceeași acțiune prevăzută de alin. (1), prejudiciul imputat autorului este un profit în proporții deosebit de mari. Prin urmare, alin. (1) din articolul 241 din Codul penal nu este aplicabil în cauza în care a fost ridicată excepția, pentru că incriminează practicarea ilegală a activității de întreprinzător soldată cu obținerea unui profit în proporții mari.

25. Totodată, în privința articolului 241 alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal, Curtea consideră că prevederile criticate pot fi aplicate, pentru că în cauza în care a fost ridicată excepția este contestată legalitatea acuzației înaintate (a se vedea HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 16).

26. Autorul excepției susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) (*statul Republica Moldova*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 28 (*viața intimă, familială și privată*), 36 (*dreptul la ocrotirea sănătății*), 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 127 (*proprietatea*) din Constituție.

27. Referitor la articolul 54 din Constituție, Curtea reiterează că acesta îi impune un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Pentru a putea fi aplicat, de asemenea, trebuie să se constate incidența unui drept fundamental (DCC nr. 28 din 13 februarie 2025, § 20).

28. Referitor la pretinsa lipsă de previzibilitate a textului contestat, Curtea amintește că prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție garantează standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea DCC nr. 93 din 7 iulie 2022, § 21). Curtea a reținut că dispozițiile articolului 22 din Constituție garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 39). Totuși, aceste norme constituționale nu-i impun legislatorului

obligăția definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial (a se vedea DCC nr. 141 din 7 noiembrie 2024, § 34).

29. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a reținut în mod constant că, deși certitudinea este dezirabilă, ea poate implica o rigiditate excesivă. Totuși, legea trebuie să poată ține pasul cu circumstanțele în schimbare (a se vedea *Bavčar v. Slovenia*, 7 septembrie 2023, § 144; *Saakashvili v. Georgia*, 23 mai 2024, § 142). În consecință, multe legi sunt formulate, inevitabil, în termeni care, într-o măsură mai mare sau mai mică, sunt vagi și a căror interpretare și aplicare țin de practica judiciară (a se vedea *Total S.A. și Vitol S.A. v. Franța*, 12 octombrie 2023, § 53; *Sacharuk v. Lituania*, 23 aprilie 2024, § 144). Articolul 7 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea treptată a regulilor răspunderii penale prin interpretarea judiciară de la caz la caz, cu condiția ca evoluția rezultată să fie în concordanță cu esența infracțiunii și să poată fi prevăzută în mod rezonabil (a se vedea *Yasak v. Turcia*, 27 august 2024, §§ 179-180; *Bădescu și alții v. România*, 15 aprilie 2025, § 125).

30. Articolul 241 alin. (1) lit. a) din Codul penal reprezintă o normă de trimitere. Utilizarea textului „fără autorizare obligatorii, conform legii, pentru desfășurarea activității în cauză” dobândește conținut prin raportare la legislația specială care stabilește activitățile supuse autorizării. Această tehnică nu este incompatibilă, în sine, cu articolul 7 din Convenție. Citite împreună, norma penală și prevederea specială la care aceasta trimite trebuie să permită persoanei să prevadă conduita care îi poate angaja răspunderea penală (a se vedea Avizul consultativ al Curții Europene din 29 mai 2020 pentru Curtea Constituțională a Armeniei, §§ 70 și 74; DCC nr. 148 din 2 octombrie 2025, §§ 32-35).

31. Curtea observă că, potrivit articolului 9 alin. (13) lit. f) din Legea privind sănătatea reproducerii, în domeniul reproducerii asistate medical sunt interzise prestarea serviciilor de reproducere asistată medical în lipsa unei autorizații sanitare de funcționare eliberate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică și în lipsa autorizației eliberate de Ministerul Sănătății la propunerea Agenției de Transplant. Condiția obținerii acestor autorizații a fost introdusă prin Legea nr. 339 din 8 decembrie 2022, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023.

32. De asemenea, potrivit articolului 18 alin. (1) din Legea privind sănătatea reproducerii, prestatorii de servicii medicale publice și/sau privați care asigură serviciile de reproducere asistată medical își desfășoară activitatea în baza: a) autorizației sanitare de funcționare, eliberată de Agenția Națională pentru Sănătate Publică; b) certificatului de acreditare, eliberat de Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; c) Regulamentului privind aplicarea tehnologiilor asistate medical, aprobat de Consiliul Național pentru Reproducerea Asistată Medical după coordonarea acestuia cu Ministerul Sănătății; d) autorizării activităților de donare, prelevare, control, prelucrare, conservare, stocare, distribuire și utilizare la om a țesuturilor și celulelor reproductive, conform Legii nr. 42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane.

33. Așadar, Curtea notează că autorizațiile pe baza cărora își desfășoară activitatea prestatorii de servicii medicale publice și privați care asigură serviciile de reproducere asistată medical sunt prevăzute în mod expres de Legea privind sănătatea reproducerii.

34. Autorul consideră că activitatea ilegală de întreprinzător nu poate fi imputată în perioada în care se afla în imposibilitatea efectivă de a obține autorizația impusă de lege și nici în cazul practicării medicinei. Curtea notează că această chestiune reprezintă, în realitate, o problemă de interpretare a legii penale, care nu ține de competența Curții Constituționale. Le revine instanțelor de judecată să stabilească dacă practicarea acestei activități în lipsa autorizațiilor necesare constituie un element constitutiv al infracțiunii prevăzute la articolul 241 din Codul penal (a se vedea DCC nr. 56 din 4 iunie 2024, § 31).

35. De asemenea, în capătul de sesizare referitor la pretinsul paralelism legislativ între prevederea contestată și articolul 214 din Codul penal, care incriminează practicarea ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice, Curtea reține că autorul ridică o problemă de interpretare a legii. Aceste două infracțiuni au un câmp de aplicare diferit și le revine instanțelor de judecată să stabilească în fiecare caz particular, pe baza circumstanțelor factuale relevante și a probelor administrate, dacă acțiunile unei persoane concrete întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de care este acuzată.

36. Din aceste considerente, Curtea constată că textul contestat nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizare.

37. Cu referire la incidența articolului 28 din Constituție, Curtea constată că acest articol protejează persoanele împotriva ingerințelor arbitrare ale puterii publice în dreptul lor la viața privată, la viața intimă, la respectarea domiciliului și la respectarea secretului corespondenței. Curtea a reținut în jurisprudența sa că articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, împreună cu jurisprudența care-l dezvoltă, stă la baza interpretării articolului 28 din Constituție (a se vedea HCC nr.14 din 8 august 2023, § 40).

38. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, noțiunea de viață privată nu exclude, în principiu, activitățile de natură profesională sau comercială. Într-adevăr, dreptul la respectarea vieții private cuprinde și dreptul unei persoane de a-și forma și dezvolta relații cu alte persoane, inclusiv relații de natură profesională sau de afaceri (a se vedea *Angerjārv și Greinoman v. Estonia*, 4 octombrie 2020, §120).

39. Totuși, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că declanșarea procedurilor penale implică o imixtiune în viața privată și de familie a inculpatului și că nu există o încălcare a articolului 8 din Convenție, dacă nu se depășește ceea ce este necesar și inevitabil într-o astfel de situație (*Calmanovici v. România*, 1 iulie 2008, § 137). Ține de competența instanțelor de drept comun să evalueze caracterul consecințelor urmăririi penale și dacă acestea i-au afectat în mod semnificativ viața privată (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 155 din 22 noiembrie 2022, §§ 39 și 40).

40. Cu privire la incidența articolelor 36 și 47 din Constituție, Curtea observă că, în acest capăt de cerere, autorul susține încălcarea dreptului persoanelor de acces la tratamentul infertilității cu folosirea tehnologiilor de reproducere asistată medical. Potrivit jurisprudenței sale, în cazul excepțiilor de neconstituționalitate în care autorul a abordat problema respectării drepturilor unor persoane terțe, Curtea a considerat că aceste sesizări reprezintă *actiones populares* (a se vedea DCC nr. 174 din 11 noiembrie 2021, §§ 52-53). Astfel, Curtea observă că autorul pretinde încălcarea drepturilor unor persoane care nu

sunt parte la proces și, prin urmare, în acest capăt al său, sesizarea este inadmisibilă.

41. Cu privire la capătul de sesizare care pretinde incidența articolelor 43, 46 și 127 din Constituție, Curtea reține că unele argumente ale autorului vizează condiția obținerii autorizației eliberate de Ministerul Sănătății la propunerea Agenției de Transplant, pentru a presta servicii de reproducere asistată medical, introdusă prin Legea nr. 339 din 8 decembrie 2022. Astfel, Curtea notează că aceste argumente nu sunt raportate la obiectul sesizării și nu pot fi acceptate pentru examinare.

42. Mai mult, Curtea notează că în Decizia sa nr. 121 din 30 iulie 2026, analizând criticile care susțineau încălcarea dreptului de proprietate raportate la condiția obținerii autorizației eliberate de Ministerul Sănătății la propunerea Agenției de Transplant, Curtea a menționat că dreptul de proprietate nu garantează dreptul necondiționat de a desfășura o activitate medicală supusă autorizării și supravegherii statului. Astfel, Curtea a considerat inadmisibil acel capăt de sesizare pentru că autorul nu putea avea o așteptare legitimă de a presta, fără a se adapta la noile standarde legale, o activitate medicală care implică interese majore pentru sănătatea publică (a se vedea §§ 29-30).

43. Totodată, Curtea observă că autorul mai susține incidența articolelor 43, 46 și 127 din Constituție și din perspectiva sancțiunii amenzii și a muncii neremunerate în folosul comunității pe care o prevede norma contestată. În acest sens, Curtea reține că, în baza articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, stabilirea limitelor de pedeapsă ține de marja discreționară a legislativului, care nu trebuie să afecteze principiul proporționalității. Parlamentul apreciază, la modul concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia, care sunt limitele de pedeapsă potrivite.

44. Curtea observă că articolul 241 alin. (2) din Codul penal prevede ca sancțiune pentru persoana fizică amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore. Astfel, limitele minime și maxime ale acestor sancțiuni permit ponderarea acestuia într-un caz concret și îi acordă instanței de judecată competența controlului proporționalității sancțiunii.

45. Așadar, în lipsa afectării principiul proporționalității, Curtea manifestă deferință față de politica penală a Parlamentului, care urmărește să descurajeze comiterea infracțiunilor, inclusiv prin stabilirea unui sistem efectiv de pedepse. Prin urmare, Curtea constată că prin sancționarea activității ilegale de întreprinzător cu amendă sau cu muncă neremunerată nu sunt afectate dispozițiile articolelor 43, 46 și 127 din Constituție.

46. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), și (3) lit. f) și (4) literele c) și d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 241 alin. (1) lit. a) și alin. (2) lit. b) și f) din Codul penal, ridicată de dl avocat Victor Godonoagă, în interesele dnei Cristina Moșin, parte în dosarul nr. 10-883/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 6 august 2026
DCC nr. 136
Dosarul nr. 112g/2025*